

DÖRT OYUN

Şiir Erkök Yılmaz 1948 yılında Ankara'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Eskişehir'de, yüksek öğrenimini Ankara'da tamamladı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1969 yılında bitirdikten sonra akademik hayata atıldı. Uzun yıllar Gazi Üniversitesi İİBF İktisat bölümünde öğretim üyesi olarak çalıştı. İktisat Bölüm Başkanlığı, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü gibi idari görevlerde bulundu. *Ekonomik Yaklaşım* dergisinin editörlüğünü yaptı. 2015 yılında emekli oldu. *Aile İçi Muhabbet* romanıyla 2019 yılında Duygu Asena Jüri Özel Ödülü'nü aldı.

Öykü: *Hop Eden Şey* (1978), *Uyuyamamak* (1987), *Enayi Bir Aşk* (1997), *Çiçek Yiyen İnek* (2006), *İncir Çekirdeği Yanığı* (2010), *Eşekarısı – Toplu Öyküler* (2011), *Fil Kazası* (2021).

Roman: *Abdullah'ın Ablası* (1996), *Aile İçi Muhabbet* (2018).

Oyun: *Dört Oyun: Bir Darbe Masalı, Antika Bir Oyun, Komşuculuk, Hayat Öpücüğü* (2022).

Ŗir Erkök Yılmaz'ın
YKY'deki kitapları

- Abdullah'ın Ablası (1996)
Enayi Bir AŖk (1997)
Hop Eden Ŗey (2004)
iek Yiyen İnek (2006)
İncir ekirdeęi Yanığı (2010)
EŖekarısı – Toplu ykler (2011)
Aile İçi Muhabbet (2018)
Fil Kazası (2021)
Dört Oyun (2022)

ŞİİR ERKÖK YILMAZ

Dört Oyun

Bir Darbe Masalı
Antika Bir Oyun
Komşuculuk
Hayat Öpücüğü

Oyun

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5915
Edebiyat - 1694

Dört Oyun / Şiir Erkök Yılmaz

Kitap editörü: **Murat Yalçın**
Düzeltili: **Serenad Demirhan**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Merve Çakıroğlu**

Baskı: Sena Ofset Ambalaj, Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Litros Yolu Sk. 2. Matbaacılar Sitesi B Blok
Kat: 6 No: 4NB 7-9-11 Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul
Telefon: (0 212) 613 38 46
Sertifika No: 45030

1. baskı: İstanbul, Ocak 2022
ISBN 978-975-08-5209-1

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2021
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/yapikrediyayinlari](https://www.facebook.com/yapikrediyayinlari)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Bir Darbe Masalı • 7

Antika Bir Oyun • 73

Komşuculuk • 115

Hayat Öpücüğü • 153

Bir Darbe Masalı

(3 Perde)

Kiřiler

PAŞA: Ellili yaşlarda, yakışıklı, duygusal biri.

1. KOMUTAN: Ellili yaşlarda, hırslı, acımasız biri.

2. KOMUTAN: Aynı yařlarda.

3. KOMUTAN: Aynı yařlarda.

4. KOMUTAN: Ellili yaşlarda, dalkavuk, kurnaz ama bön, üstelik hırslı.

YAVER: Askerlerin içinde en genci, yetkisiz ama yetenekli, akıllı ve içten pazarlıklı.

SÜRMELİ: On sekiz yirmi yaşlarında, lise sonda beklemeli, hoppa bir genç kız.

DELİKANLI: Sürmeli'nin yaşlarında, yakışıklı, uçarı bir genç.

SEKRETER: Kırk yaşlarda, anaç, kendi halinde bir kadıncağız.

Birinci Perde

Sahne 1

YAVER: (*okur*) Memlekette huzur ve asayiş kalmamış olup din ve irfan yuvalarına nifak tohumları ekilerek bu mukaddes vatanın bütünlüğü, hain emeller besleyen dış mihraklar ve onların işbirlikçileri eliyle vahim bir tehdit altına girmiş bulunmaktadır. (*duralar*) İyi mi Komutanım?

PAŞA: (*dalgın dalgın oturmaktadır, silkinir*) A... İyi, iyi... Devam... (*pencereden bakınır, esner*)

YAVER: Memleketin adli ve idari mercilerine kadar sızılmış, basın dahi bu tip tertiplerin içine düşürülmüş, silahlı kuvvetlerin her kademesinde yaratılmak istenen huzursuzluk... (*Paşa pencereden birini görmüş gibidir, ayağa kalkar, el sallamaya çalışır*) Bir şey mi oldu Komutanım?

PAŞA: (*el sallayayım derken alnını cama vurmuştur, ovuşturarak*) Yok bir şey, yok bir şey... Devam edin...

YAVER: Memleketteki bu sorumsuz gidişe bir son vermek, bu uçurumun kıyısından dönmek...

PAŞA: (*Yaver'e*) Siz devam edin... (*diyafona konuşur*) Bayan Sürmeli gelir gelmez içeri alın.

SEKRETER: Gelecek miydi?

PAŞA: (*güler*) Geldi bile. (*ellerini ovuşturur, Yaver'e*) Nerde kalmıştık?

YAVER: Son paragrafı okuyordum Komutanım.

PAŞA: (*dalgındır, gözleri her an açılmasını beklediği kapıdadır*) Son paragraf, ha? İyi... İyi...

SEKRETER: Kuvvet Komutanları geldiler Paşam.

PAŞA: Ne yapayım Kuvvet Komutanlarını şimdi? (*Yaver hayretle bakar, Paşa pot kırdığını anlar*) Buyursunlar.

(*Kuvvet Komutanları protokol sırasına göre kapıdan içeri girerler. Esas duruşa geçip Paşa'yı selamlarlar*)

PAŞA: (*yerinden kalkmıştır*) Buyursunlar, buyursunlar...

YAVER: (*Komutanları selamlar, yer gösterir, Paşa'ya*) İzninizle Komutanım..

PAŞA: Ayrılmayın. Muhtıranın kaleme alınmasında yardımlarınıza ihtiyacımız olabilir. (*Komutanlara döner*) Muhtırayı okuyorlardı da... Baştan alalım, bir sakıncası yoksa...

1. KOMUTAN: Hay hay... Emredersiniz..

2. KOMUTAN: Nasıl uygun görürseniz, Komutanım...

3. KOMUTAN: Çok iyi olur, Komutanım.

4. KOMUTAN: Ne güzel buyurdunuz, Sayın Komutanım.

YAVER: (*okur*) Memlekette huzur ve asayiş kalmamış olup din ve irfan yuvalarına varıncaya nifak tohumları ekilerek bu mukaddes vatanın bütünlüğü, hain emeller besleyen dış mihraklar ve onların işbirlikçileri eliyle vahim bir tehdit altına girmiş bulunmaktadır. Memleketin adli ve idari mercilerine kadar sızılmış, basın dahi bu tertipler içine düşürülmüş, silahlı kuvvetlerin her kademesinde yaratılmak istenen huzursuzluk meyvelerini vermeye başlamış...

1. KOMUTAN: (*öksürür*) İzinizle Komutanım... Bu son tümceyi baştan alabilir miyiz?

PAŞA: Tabii. Tabii. (*Yaver'e*) Baştan alalım.

YAVER: (*okur*) Memleketin adli ve idari mercilerine kadar sızılmış, basın dahi bu tertipler içine düşürülmüş, silahlı kuvvetlerin her kademesinde...

1. KOMUTAN: İzinizle, bu noktada benim bir itirazım olacak. Silahlı kuvvetlere ilişkin söylenenler orduda bir ikilik varmış izlenimini vermektedir ki o zaman yapılacak bir darbenin inandırıcılığının zayıflayacağını düşünmeden edemiyorum.

PAŞA: Ha? Evet.. Tabii.. Bir daha okur musunuz?

YAVER: (*okur*) ... silahlı kuvvetlerin her kademesinde yaratılmak istenen huzursuzluk meyvelerini vermeye başlamış..

PAŞA: Evet, ama, dikkat ederseniz, “meyvelerini vermiş” demiyor, “vermeye başlamış” diyor..

4. KOMUTAN: Maazallah, ya meyvelerini verirse..

1. KOMUTAN: “Meyvelerini vermeye başlamış” denildiğine göre, birtakım kötü meyvelerin varlığına işaret etmiş olmuyor muyuz?

4. KOMUTAN: Birtakım kötü meyveler yok mu sanki?

2. KOMUTAN: Bunu ordumuzun yayınladığı bir muhtırayla kamu oyuna duyuramayız.

3. KOMUTAN: Ordumuzdaki birlik ve beraberlik düşüncesini zedelemiş olabiliriz, Komutanım...
1. KOMUTAN: Emir ve komuta zinciri içinde hareket ettiğimize kimseyi inandıramayız.
4. KOMUTAN: Kimsenin ordumuzun emir ve komuta zinciri içinde birlikte hareket ettiği konusunda bir kuşkusu olduğunu sanmıyorum.
1. KOMUTAN: Böyle bir kuşku yaratmamalıyız diyorum ben de..
- PAŞA: (*sıkılmıştır*) Evet, bu cümle belki bir daha, biraz daha yumuşatılarak yazılabilir. Nasıl söyleyeyim... “Silahlı kuvvetlere bile sızılmaya çalışılmaktadır” gibi..
4. KOMUTAN: (*ayağa fırlar*) Çok mükemmel! Tek kelimeyle mükemmel! “Sızılmaya çalışılmaktadır...” Yani (*1. Komutan’a dönerek*) henüz sızılmamış, ama, sızılmaya çalışılmakta...
1. KOMUTAN: (*isteksiz*) Böylesi daha iyi.
2. KOMUTAN: Muhtemel kuşkuları önlemek bakımından daha iyi.
3. KOMUTAN: Kanımca basınla ilgili cümleyi de yumuşatmalıyız.
- PAŞA: Nasıl yani?
3. KOMUTAN: Basının tertipler içine düştüğünü söylemekle basını karşımıza almış olmuyor muyuz?
- PAŞA: Evet... Ama.
4. KOMUTAN: Basın maalesef tertiplerin içine düşmüştür, düşürülmektedir.
2. KOMUTAN: Gene de basını karşımıza almak doğru olmaz.
1. KOMUTAN: En iyisi, bazı basın organları diyerek basının tümünü karşımıza almamak.
3. KOMUTAN: Evet, bazı basın organları, diyebiliriz.
2. KOMUTAN: “Bazı basın” sözü de basın içinde huzursuzluk yaratır.
- PAŞA: (*bezgin, Yaver’e*) “Basın tertipler içine düşürülmek istenmektedir” biçiminde değiştirin.
2. KOMUTAN: Bu durumda, “adli ve idari mercilere sızılmış” sözünü de biraz yumuşatmak gerekecek..
- PAŞA: A... Evet... (*Yaver’e*) “Sızılmaya çalışılmış” diye yazılsın.
- YAVER: Baş üstüne!
2. KOMUTAN: Bence dış mihraklardan da hangi devletlerin kastedildiği iyice anlatılmalı.

3. KOMUTAN: Diplomaside hiçbir şey açık açık anlatılmaz, general, ima edilir.

1. KOMUTAN: İttifaklarımıza her zamanki gibi bağlı kalacağımızı belirteceğimize göre, dış mihrakların bu müttefikler dışındaki ülkeler olduğu zımmen anlaşılabilir.

PAŞA: (*sıkılmıştır, diyafona*) Bayan Sürmeli ordular mı?

SEKRETER: Burdalar ama... Birazdan gelecekler Paşam.

PAŞA: İyi. (*diyafonu kapatır, duraklar, yeniden diyafona konuşur*) Ne demek o? (*Komutanlara*) Siz müzakereye devam edin arkadaşlar.

SEKRETER: Makyaj yapıyorlar Paşam... Olmuş hayatım...

PAŞA: Ne olmuş? Kim olmuş?

SEKRETER: Bayan Sürmeli'nin makyajı Komutanım, pek güzel olmuş.

PAŞA: Otursun orda, gitmesin.

SEKRETER: Nasıl emrederseniz Paşam.

2. KOMUTAN: Gene de muhtıranın bir yerinde komşularımızla dostane ilişkilerimizin sürdürüleceğini belirtmeliyiz.

3. KOMUTAN: Bence en veciz olanı Atamızın sözü: "Yurtta Sulh Cihanda Sulh"...

4. KOMUTAN: İyi de biz kime karşı, niçin darbe yapıyoruz?

3. KOMUTAN: Herhalde yabancı devletlere karşı darbe yapmıyoruz.

1. KOMUTAN: Şu anda söz konusu olan darbe değil. Muhtıra vermenin amacı birtakım olumsuz gelişmeler karşısında hükümeti uyarmak.

4. KOMUTAN: Darbe yapmayacak olursak muhtırayı kim takar?

2. KOMUTAN: Muhtırayı alan hükümet darbe yapacağımızı anlar.

4. KOMUTAN: O zaman niçin darbe yapmıyoruz?

3. KOMUTAN: Açık açık darbe yapacağımızı söyleyemeyiz ki...

1. KOMUTAN: Muhtıra bize zaman kazandıracaktır.

4. KOMUTAN: Kime karşı, neye karşı zaman kazanıyoruz?

YAYER: (*çekinerek*) Sanırım, darbe öncesi bazı hazırlıklara, örneğin bir kamuoyu yaratılmasına vs. ihtiyaç var.

1. KOMUTAN: Evet, "yurtta sulh, cihanda sulh"... Ancak ulusal bütünlüğümüze...

2. KOMUTAN: ... ve yurtdışındaki vatandaşlarımıza...